

Inhoud

TWEEDE DEEL Het algemeen regime van de verbintenis

Woord vooraf

Inhoud

Algemene bibliografie

Inleiding 1

Hoofdstuk 1.
Modaliteiten van de verbintenis: de
voorwaardelijke verbintenis en de
verbintenis met tijdsbepaling 2

Afdeling 1. De voorwaardelijke verbintenis 4

§ 1. De voorwaardelijke verbintenis in het algemeen 4

- A. DE ZUIVERE OF ONVOORWAARDELIJKE VERBINTENIS VS. DE
VOORWAARDELIJKE VERBINTENIS 4
- B. DE VOORWAARDE: BEGRIP EN SOORTEN 4
- C. DE ONMOGELIJKE, DE REEDS VERVULDE EN DE
ONGEOORLOOFDE VOORWAARDE 7
- D. EXTERN KARAKTER VAN DE VOORWAARDE 9
- E. VORM EN INTERPRETATIE VAN DE VOORWAARDE 13

§ 2. De ontbindende voorwaarde 17

- A. BEGRIP EN KENMERKEN 17
- B. GEOORLOOFDHEID 19
- C. GEVOLGEN 20
  - 1. WACHTTIJD 20
  - 2. DE VOORWAARDE GAAT IN VERVULLING 22
  - 3. DE VOORWAARDE GAAT NIET IN VERVULLING 24

§ 3. De opschortende voorwaarde 24

- A. BEGRIP EN TOEPASSINGEN 24
- B. GEVOLGEN 26
  - 1. WACHTTIJD 26
  - 2. DE VOORWAARDE GAAT IN VERVULLING 30
  - 3. DE VOORWAARDE GAAT NIET IN VERVULLING 30
- C. VERBOD OP DE ZUIVER POTESTATIEVE VOORWAARDE AAN DE ZIJDE VAN DE SCHULDENAAR 31

Afdeling 2. De verbintenis met tijdsbepaling 34

§ 1. Begrip en soorten 34

§ 2. Gevolgen 37

- A. DE OPSCHORTENDE TIJDSBEPALING 37
  - 1. WACHTTIJD 37
  - 2. VERVULLING VAN DE TERMIJN 38
  - 3. NIET-VERVULLING VAN DE TERMIJN 38
- B. DE UITDOVENDE TIJDSBEPALING 39
  - 1. WACHTTIJD 39
  - 2. VERVULLING VAN DE TERMIJN 39
  - 3. NIET-VERVULLING VAN DE TERMIJN 40

Hoofdstuk 2. Verbintenissen met pluraliteit van voorwerpen of van subjecten 41

Afdeling 1. *Verbintenissen met pluraliteit van voorwerpen* 43

Afdeling 2. *Verbintenissen met pluraliteit van subjecten* 45

§ 1. Deelbaarheid als regel bij pluraliteit van subjecten 45

- A PROBLEEMSTELLING 45
- B. VERDELINGSBEGINSEL BIJ PLURALITEIT 45
- C. UITZONDERINGEN OP HET VERDELINGSBEGINSEL 47
- D. OBLIGATIO *VERSUS* CONTRIBUTIO 49

§ 2. Uitzonderingen aan de passiefzijde 50

- A. EERSTE UITZONDERING: PASSIEVE HOOFDELIJKHEID 50
  - 1. BEGRIP EN VOORDELEN 50
  - 2. BRONNEN 51
    - a. *Het contract* 51
    - b. *De wet* 51
    - c. *Het algemeen rechtsbeginsel bij gemeenschappelijke
fout* 53
  - 3. GEVOLGEN OP HET VLAK VAN DE *OBLIGATIO* 54
    - a. *De hoofdgevolgen* 54
    - b. *De bijkomende gevolgen* 60
  - 4. GEVOLGEN OP HET VLAK VAN DE *CONTRIBUTIO* 61
  - 5. OVERLIJDEN VAN EEN SCHULDENAAR: GEEN VERERVING 62

B. TWEEDE UITZONDERING: PASSIEVE ONDEELBAARHEID	64
1. BEGRIP EN BRONNEN	64
2. GEVOLGEN	65
3. OVERLIJDEN VAN EEN SCHULDENAAR: VERERVING	66
C. DERDE UITZONDERING: DE VERBINTENIS <i>IN SOLIDUM</i>	67
1. BEGRIP EN BRONNEN	67
2. TOEPASSINGSGEVALLEN	69
3. KENMERKEN EN GEVOLGEN	71
a. <i>Kenmerken</i>	71
b. <i>Gevolgen op het vlak van de obligatio</i>	71
c. <i>Gevolgen op het vlak van de contributio</i>	73
4. OVERLIJDEN VAN EEN SCHULDENAAR: GEEN VERERVING	73

§ 3. Uitzonderingen aan de actiefzijde 74

A. EERSTE UITZONDERING: ACTIEVE HOOFDELIJKHEID	74
1. BEGRIP EN BRONNEN	74
2. GEVOLGEN	75
B. TWEEDE UITZONDERING: ACTIEVE ONDEELBAARHEID	78
1. BEGRIP EN BRONNEN	78
2. GEVOLGEN	78

Hoofdstuk 3. De overdracht van verbintenissen en van contracten 80

Afdeling 1. *Begripsbepaling* 82

§ 1. Het begrip overdracht van een verbintenis 82

§ 2. Overdracht ten algemene titel 84

§ 3. Overdracht ten bijzondere titel 85

Afdeling 2. De overdracht van schuldvordering of cessie 87

§ 1. De overdracht van schuldvordering in het algemeen 87

- A. BEGRIP 87
- B. DE WETTELIJKE REGELING 89
- C. VOORWERP VAN DE CESSIE 90
- D. CESSIE *VERSUS* SUBROGATIE 92

§ 2. De totstandkoming en de tegenwerpelijkheid van de cessie 92

- A. DE VORMVRIJE TOTSTANDKOMING 92
- B. DE TEGENWERPELIJKHEID AAN DERDEN 93
  - 1. TEGENWERPELIJKHEID AAN DE GECEDEERDE SCHULDENAAR 93
  - 2. TEGENWERPELIJKHEID AAN ANDERE DERDEN 95
  - 3. TEGENWERPELIJKHEID AAN 'BIJZONDER BESCHERMDE' DERDEN BUITEN DE GECEDEERDE SCHULDENAAR 96
    - a. *Achtereenvolgende cessies* 96
    - b. *Betaling te goeder trouw aan een schuldeiser van de overdrager* 97

§ 3. De gevolgen 98

- A. TUSSEN OVERDRAGER EN OVERNEMER 98
- B. TUSSEN OVERNEMER EN GECEDEERDE SCHULDENAAR 99

Afdeling 3. De overdracht van schuld 103

§ 1. De uitgangspunten 103

§ 2. De volkomen schuldoverdracht 105

- A. BEGRIP 105
- B. GEVOLGEN 106

§ 3. De onvolkomen schuldoverdracht 107

- A. BEGRIP 107
- B. GEVOLGEN 107
- C. INTERNE OVERNAME VAN SCHULD 108

§ 4. Delegatie 109

- A. BEGRIP EN KENMERKEN 109
- B. GEVOLGEN 110

Afdeling 4. De overdracht van contract 113

§ 1. Begrip en probleemstelling 113

§ 2. Erkenning van de autonomie van de rechtsfiguur 114

§ 3. Volkomen contractoverdracht 115

§ 4. Onvolkomen contractoverdracht 116

Hoofdstuk 4. De nakoming van de verbintenis: de betaling 118

Afdeling 1. Inleidende begrippen 120

§ 1. De betaling 120

- A. DE EENVOUDIGE BETALING EN DE BETALING MET SUBROGATIE 120
- B. DE EENVOUDIGE BETALING: EEN EENZIJDIGE RECHTSHANDELING 120
- C. DE EENVOUDIGE BETALING: EEN GROND VAN TENIETGAAN VAN DE VERBINTENIS 121

§ 2. De vrijwillige en de gedwongen uitvoering van de verbintenis 122

Afdeling 2. Eenvoudige betaling 124

§ 1. Voorwaarden voor een geldige betaling 124

- A. DE SOLVENS 124
  - 1. DE SCHULDENAAR ZELF 124
  - 2. EEN DERDE 125
- B. DE ACCIPIENS 127
  - 1. DE SCHULDEISER 127
  - 2. EEN DERDE 128
- C. HET VOORWERP VAN DE BETALING 130
  - 1. DE SCHULDENAAR BETAALT WAT HIJ VERSCHULDIGD IS 130
  - 2. DE SCHULDENAAR BETAALT AL WAT HIJ VERSCHULDIGD IS, MAAR ENKEL DAT 131
- D. PLAATS EN TIJDSTIP VAN DE BETALING 132
- E. KOSTEN VAN DE BETALING 133

§ 2. Respijtermijn 134

- A. BEGRIP EN VOORWAARDEN 134
- B. DRAAGWIJDTE 135
- C. BIJZONDERE TOEPASSINGEN 137

§ 3. Schuldeisersverzuim 137

Afdeling 3. Betaling met subrogatie 139

§ 1. Begrip 139

- A. ZAKELIJKE EN PERSOONLIJKE SUBROGATIE 139
- B. DE BETALING MET SUBROGATIE 141
- C. ONDERSCHIED MET CESSIE 143

§ 2. Voorwaarden gemeen aan alle gevallen van betaling met subrogatie 143

§ 3. De conventionele subrogatie 144

- A. SUBROGATIE VERLEEND OP INITIATIEF VAN DE SCHULDEISER (ART. 5.218 BW) 145
- B. SUBROGATIE VERLEEND OP INITIATIEF VAN DE SCHULDENAAR (ART. 5.219 BW) 146

§ 4. De wettelijke subrogatie 147

§ 5. De gevolgen van betaling met subrogatie 149

- A. DE GEVOLGEN OP HET VLAK VAN DE OVERDRACHT VAN SCHULDVORDERING 149
- B. DE GEVOLGEN OP HET VLAK VAN DE BETALING 150
- C. DE GEVOLGEN VERGELEKEN MET DEZE VAN CESSIE 151

Hoofdstuk 5. **De gronden van tenietgaan van de verbintenis** 153

Afdeling 1. Inleiding 155

Afdeling 2. Schuldvernieuwing 158

§ 1. Begrip 158

§ 2. Voorwaarden 159

A. OPSOMMING 159

B. ANIMUS NOVANDI OF HET VEREISTE VAN EEN NIEUW ELEMENT 160

1. EEN NIEUW VOORWERP 160

2. EEN NIEUWE SCHULDEISER 161

3. EEN NIEUWE SCHULDENAAR 162

§ 3. Gevolgen 162

Afdeling 3. Kwijtschelding van schuld en eenzijdige afstand van recht 164

§ 1. Kwijtschelding van schuld 164

§ 2. Eenzijdige afstand van recht 166

Afdeling 4. Schuldvergelijking 170

§ 1. Begrip en soorten 170

§ 2. Wettelijke schuldvergelijking 171

A. OMSCHRIJVING 171

B. TOEPASSINGSVOORWAARDEN 173

C. UITZONDERINGEN 174

1. UITZONDERINGEN UIT ARTIKEL 5.256 BW 174

2. UITZONDERINGEN UIT ARTIKEL 5.261 BW 175

3. UITZONDERINGEN UIT BIJZONDERE WETGEVING 177

§ 3. Conventionele schuldvergelijking 178

§ 4. Gerechtelijke schuldvergelijking 180

Afdeling 5. Verval 182

Afdeling 6. Schuldvermenging 186

Hoofdstuk 6.

Het bewijs van de verbintenis 188

Afdeling 1. Inleidende begrippen 190

§ 1. Vrij en gereguleerd bewijsrecht 190

§ 2. Burgerlijk bewijsrecht: vrij of gereguleerd? 191

§ 3. Wettelijke definities 192

§ 4. Aanvullend karakter 195

Afdeling 2. Basisbeginselen in de processuele context 197

Afdeling 3. Het voorwerp van het bewijs 200

§ 1. Algemeen 200

§ 2. Rechtsregels 200

§ 3. Feiten 201

A. ALGEMEEN BEKENDE FEITEN 201

B. RELEVANTE EN BETWISTE FEITEN 201

Afdeling 4. Bewijslast 203

§ 1. Regel en rol van de partijen en de rechter 203

§ 2. Uitzonderingen 205

A. WETTELIJKE UITZONDERINGEN 205

B. JURISPRUDENTIËLE UITZONDERINGEN 207

C. CONVENTIONELE AFWIJKINGEN 208

Afdeling 5. Bewijsstandaard 209

Afdeling 6. Bewijsmiddelen 211

§ 1. Het bewijs door ondertekend geschrift 212

A. HET ONDERTEKEND GESCHRIFT: ALGEMEEN	212
B. DE AUTHENTIEKE AKTE	212
C. DE ONDERHANDSE AKTE	213
1. ALGEMEEN	213
2. BIJZONDERE REGELS VOOR BEPAALDE ONDERHANDSE AKTEN	215
D. BEGIN VAN BEWIJS DOOR GESCHRIFT	217
E. ANDERE GESCHRIFTEN	218

§ 2. De getuigenis 218

§ 3. De vermoedens 219

§ 4. De bekentenis 221

§ 5. De eed 223

Afdeling 7. Bewijswaarde 225

§ 1. Begrippen 225

§ 2. De bewijsmiddelen met wettelijke bewijswaarde 225

§ 3. De bewijsmiddelen met vrije bewijswaarde 226

Afdeling 8. Toelaatbaarheid van de bewijsmiddelen 227

§ 1. Artikel 8.9 BW: voorrang van het ondertekend geschrift 227

§ 2. De wettelijke uitzondering op artikel 8.9 BW 228

- A. BEWIJS VAN EENZIJDIGE RECHTSHANDELINGEN
(ART. 8.10 BW), MATERIËLE EN RECHTSFEITEN
(ART. 8.8 BW) 228
- B. BEWIJS DOOR EN TEGEN ONDERNEMINGEN (ART. 8.11 BW) 229
- C. ONMOGELIJKHEID OM TE BEWIJZEN (ART. 8.12 BW) 230
- D. ANDERE UITZONDERINGEN, I.H.B. EEN BEGIN VAN BEWIJS DOOR
GESCHRIFT (ART. 8.13 BW) 231
- E. BEWIJS DOOR EN TEGEN DERDEN (ART. 8.14 BW) 232